

Θέμα: καταθεση υπομνηματος.

Από: ΕΛΕΝΗ ΜΑΙΣΤΡΟΥ <elmais@central.ntua.gr>

Ημερομηνία: 7/7/2016 11:14 μμ

Προς: <giorgosstasin@gmail.com>, <antiprosopeia@central.tee.gr>, <gramproedrou@central.tee.gr>, <giorgosstasin@gmail.com>, <gram-antip@central.tee.gr>

Κοινοποίηση: "'Tonia Moropoulou'" <amoropul@central.ntua.gr>, "'Prof. Costas Providakis'" <crpron@mred.tuc.gr>, 'Νίκος Καλογήρου' <nkalogir@arch.auth.gr>, 'Παναγιώτης Κόκκορης' <pkokkor@arch.duth.gr>, "'Georgios A. PANETSOS'" <gparch@otenet.gr>, <spap.studio@gmail.com>, <frantzimaria@gmail.com>, "Mattheos Papavasiliou" <matpapava@gmail.com>, 'ΕΛΕΝΗ ΜΑΙΣΤΡΟΥ' <elmais@central.ntua.gr>

Αξιότιμε κύριε πρόεδρε

Καθώς οι μέχρι τώρα τεκμηριωμένες θέσεις μας σχετικές με την άσκηση του επαγγέλματος των ειδικοτήτων των μηχανικών δεν είχαν ανταπόκριση, οι Σχολές και τα Τμήματα Αρχιτεκτονικής της Ελλάδας, καταθέτουμε υπόμνημα σχολιασμού επί του Σχεδίου Π.Δ για τα επαγγελματικά δικαιώματα των Μηχανικών επιφυλασσόμενοι για την περαιτέρω διεκδίκηση των προφανών δικαιωμάτων μας

Με εκτίμηση.

Ελένη Μαΐστρου

Αρχιτέκτων, καθηγήτρια ΕΜΠ.
Κοσμήτωρ Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών,

Συνημμένα:

ΣΧΟΛΕΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ- ΥΠΟΜΝΗΜΑ.pdf

373 KB

Αθήνα, 06.07.2016

ΠΡΟΣ:

Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος,
Υπόψη Προέδρου, Διοικούσας Επιτροπής
Και Αντιπροσωπείας.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΣΗΜΕΙΩΝ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ Π.Δ.

περί «Καθορισμού ειδικότερων ρυθμίσεων για την άσκηση του επαγγέλματος του πολιτικού μηχανικού, αρχιτέκτονα, τοπογράφου και συναφών επαγγελμάτων σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπαραγράφου ΙΓ.12 της παραγράφου ΙΓ του άρθρου 1 του ν. 4254/2014»

1. της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου,
2. του Τμήματος Αρχιτεκτόνων, Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης,
3. του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Πανεπιστημίου Πατρών,
4. του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,
5. του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης,
6. της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Πολυτεχνείου Κρήτης.

9

Ι. Τα πραγματικά δεδομένα και το ισχύον νομικό πλαίσιο.

Τα επαγγελματικά δικαιώματα των Πολιτικών Μηχανικών, Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών, οριοθετούνταν επί σειρά ετών με τις διατάξεις του νόμου 4663/1930. Πρόκειται για ένα

νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο ουδόλως περιελάμβανε περιγραφή του πεδίου εργασιών που μπορούσε να αναλάβει ένας διπλωματούχος πολιτικός μηχανικός, ούτε του αντικειμένου σπουδών του κατόχου του συγκεκριμένου διπλώματος, πέραν μιας αναφοράς περί δυνατότητας των πολιτικών μηχανικών να ασκούν και τις δραστηριότητες του αρχιτέκτονα και του τοπογράφου, στο σύνολό τους. Ως προς το επάγγελμα του αρχιτέκτονα μηχανικού, όριζε κατά τρόπο γενικό ότι μπορεί να αναλαμβάνει αρχιτεκτονικές και οικοδομικές εργασίες και ως προς τους τοπογράφους μηχανικούς όριζε ότι μπορούν να εκτελούν τοπογραφικές εργασίες. Επιπλέον, δεν λάμβανε υπόψη τις σύγχρονες ειδικότητες, την εξέλιξη του αντικειμένου σπουδών των υφιστάμενων σχολών και την ισχύουσα νομοθεσία για την κατασκευή ιδιωτικών και δημοσίων έργων¹.

Με την ψήφιση του νόμου 4254/2014, όμως, το επάγγελμα των μηχανικών των ανωτέρω ειδικοτήτων αναθεωρείται ριζικά. Στα άρθρα 1,2 και 3 του νόμου αυτού ορίζεται ποιοι επιτρέπεται να ασκούν το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού, του αρχιτέκτονα μηχανικού και του τοπογράφου μηχανικού/ αγρονόμου- τοπογράφου μηχανικού, ανάλογα με το από ποια σχολή (της ημεδαπής ή αλλοδαπής), έχουν αποφοιτήσει. Τέλος, στο άρθρο 4 ορίζεται ότι: «1. Οι διπλωματούχοι των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή ισότιμων σχολών της αλλοδαπής δικαιούνται να φέρουν τον τίτλο του διπλωματούχου μηχανικού. 2. Οι διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 3 του παρόντος επεκτείνονται σε όλους τους διπλωματούχους μηχανικούς της προηγούμενης παραγράφου, το γνωστικό αντικείμενο σπουδών των οποίων αντιστοιχεί σε επιμέρους πτυχές των εν λόγω επαγγελματικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα προεδρικά διατάγματα της επόμενης παραγράφου. 3. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται μετά από πρόταση των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται: α) Ειδικότητες μηχανικών με ειδικότερα προσόντα, πέραν του βασικού κύκλου σπουδών, που έχουν το δικαίωμα άσκησης επαγγελματικών δραστηριοτήτων των άρθρων 1, 2 και 3. β) Το σύνολο των γενικών και ειδικών γνώσεων και ικανοτήτων που απαιτούνται για την άσκηση των δραστηριοτήτων του προηγούμενου εδαφίου. γ) Επίπεδα επαγγελματικής δραστηριότητας που προσδιορίζουν τις απαιτήσεις για την ανάληψη συγκεκριμένων έργων κατά την άσκηση των εν λόγω επαγγελματικών δραστηριοτήτων....»

Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω διάταξης του άρθρου 4 παρ. 3, προωθείται το σχέδιο προεδρικού διατάγματος (εφεξής π.δ.) που αφορά σε «Καθορισμό ειδικότερων ρυθμίσεων για την άσκηση του επαγγέλματος του πολιτικού μηχανικού, αρχιτέκτονα, τοπογράφου και συναφών επαγγελμάτων σύμφωνα

¹ Βλ. Αριθμ. Γνωμοδότησης 34/2014, Επιτροπή Ανταγωνισμού και 713/2016 ΔιοικΕΦΘες.

με τις διατάξεις της υποπαραγράφου ΙΓ. 12 της παραγράφου ΙΓ του άρθρου 1 του ν. 4254/2014», το οποίο προβλέπει δυνατότητα των πολιτικών μηχανικών (α. 3 παρ. 2ι, κατά την τελευταία τροποποίηση) και των αγρονόμων - τοπογράφων μηχανικών (α. 5 παρ. 2ι, κατά την τελευταία τροποποίηση) να εκπονούν και επιβλέπουν αρχιτεκτονικές μελέτες κτιριακών έργων. Ωστόσο αυτή η δυνατότητα, τυγχάνει μη νόμιμη, σύμφωνα με τους βάσιμους και αληθείς λόγους, οι οποίοι αναλύονται κατωτέρω.

II. Παρατηρήσεις επί του σχεδίου π.δ.

A) Τα επαγγελματικά δικαιώματα πρέπει να συνδέονται, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας και κατά τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, με τις αντίστοιχες γνώσεις που έχουν αποκομίσει οι απόφοιτοι από τις σπουδές τους.

1.1 Με βάση την ερμηνεία των ως άνω διατάξεων του ν. 4254/2014 η αληθής βούληση του νομοθέτη είναι η επανακατανομή των επαγγελματικών δικαιωμάτων των πολιτικών, αρχιτεκτόνων και τοπογράφων μηχανικών. Με το νέο αυτό νόμο καταργείται το προϊσχύσαν δικαίωμα και δίδεται ειδική εξουσιοδότηση για έκδοση προεδρικού διατάγματος, το οποίο με σαφή κριτήρια θα επαναπροσδιορίζει τα επαγγελματικά δικαιώματα των εν λόγω ειδικοτήτων μηχανικών.

1.2 Ο συγκεκριμένος νόμος, στα άρθρα 1 έως 3, ορίζει οι απόφοιτοι ποίων σχολών της ημεδαπής ή/και της αλλοδαπής δικαιούνται να φέρουν τον τίτλο του πολιτικού μηχανικού, του αρχιτέκτονα μηχανικού και του τοπογράφου μηχανικού/αγρονόμου-τοπογράφου μηχανικού και κατά συνέπεια να έχουν τα οικεία επαγγελματικά δικαιώματα, όπως αυτά θα προσδιορίζονται στο κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού σχετικό π.δ.. Στο άρθρο 4 ορίζεται ότι τα επαγγελματικά δικαιώματα μιας ειδικότητας μπορούν να επεκταθούν και στις υπόλοιπες ειδικότητες μηχανικών (όπως αυτές καθορίζονται στον εν λόγω νόμο) ανάλογα με το γνωστικό τους αντικείμενο.

2.1 Τα επαγγελματικά δικαιώματα πρέπει να σχετίζονται επί της ουσίας με τις πανεπιστημιακές γνώσεις, διαφορετικά υποβαθμίζονται τόσο το κύρος των ίδιων των σχολών όσο και το επαγγελματικό κύρος των αποφοίτων τους. Αντίστοιχη είναι και η πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο ως προς τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων Τεχνολογικών Ιδρυμάτων σε σχέση με αυτά των αποφοίτων Α.Ε.Ι. έχει κρίνει ότι: «Δεν απαγορεύεται όμως ο εν λόγω νόμος να χορηγήσει στους αποφοίτους αυτούς το δικαίωμα να ασκούν ορισμένη επαγγελματική δραστηριότητα που

ασκείται και από αποφοίτους Α.Ε.Ι. (αυτοδυνάμως ή σε συνεργασία με αυτούς), υπό την προϋπόθεση όμως να καθορίζεται κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο το είδος των επιτρεπομένων επαγγελματικών πράξεων και να προκύπτει, από τα στοιχεία που συνοδεύουν την έκδοση του νόμου, ότι τα κριτήρια, με βάση τα οποία γίνεται ο καθορισμός αυτός, είναι αμιγώς γνωστικά, τελούν δηλαδή σε αντιστοιχία με τις θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις που οι εν λόγω απόφοιτοι έχουν πράγματι αποκομίσει από τις σπουδές τους².»

2.2 Η δομή του προτεινόμενου ΠΔ αποδομεί τη νομική κατοχύρωση του κλάδου καθώς υπολείπεται σε τεκμηρίωση σχετική με τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και τις συνταγματικές αρχές. Κατά συνέπεια δημιουργεί κινδύνους γενικότερα για τον κλάδο των Μηχανικών και θίγει τελικά όλες τις ειδικότητες.

3.1 Στην υπό κρίση περίπτωση, σύμφωνα και με τα όσα έχει δεχθεί το Συμβούλιο της Επικρατείας, θα υπήρχε η δυνατότητα εκπόνησης και επίβλεψης αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων από μηχανικούς πέραν των αρχιτεκτόνων, εάν αυτοί είχαν αποκομίσει από τις σπουδές τους τις αντίστοιχες γνώσεις, όπως αυτές προκύπτουν από τα προγράμματα σπουδών των οικείων σχολών (βλ. Σχετικά 1,2,3).

3.2 Συγκεκριμένα, οι απόφοιτοι της σχολής αρχιτεκτόνων μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου διδάσκονται Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό σε εννιά (9) εξάμηνα, με σύνολο διδακτικών ωρών ενενήντα (90) και στο πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνεται πλήθος μαθημάτων, που αφορούν εν γένει την εκπόνηση και επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων, η οποία αποτελεί ένα από τα βασικότερα, πολυπλοκότερα και σημαντικότερα αντικείμενα της εργασίας του αρχιτέκτονα³. Αντίθετα, ένας απόφοιτος της Σχολής αγρονόμων και τοπογράφων μηχανικών του ίδιου Ιδρύματος διδάσκεται μόνο ένα κατ' επιλογήν μάθημα αρχιτεκτονικής και συγκεκριμένα τις «Αρχές αρχιτεκτονικού σχεδιασμού». Πρόκειται για μάθημα που διδάσκεται κατά το 7^ο εξάμηνο φοίτησής του και για τη διδασκαλία του οποίου απαιτούνται - βάσει του οικείου προγράμματος - μόνο τέσσερις(4) διδακτικές ώρες. Τέλος, το πρόγραμμα σπουδών των πολιτικών μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου περιλαμβάνει μόνο το μάθημα

² 678/2005 ΣΤΕ (ΟΛΟΜ), 267/2016 ΣΤΕ.

³ Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει και τα εξής μαθήματα: Γεωμετρικές Απεικονίσεις (έξι διδακτικές ώρες), Ελεύθερο Σχέδιο (έξι διδακτικές ώρες), Αποτυπώσεις (τρεις διδακτικές ώρες), Θέματα και Ειδικά θέματα Περιβάλλοντος (οκτώ διδακτικές ώρες), Ειδικά Θέματα Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων (δεκαοκτώ διδακτικές ώρες), Ειδικά Θέματα Προοπτικής (τρεις διδακτικές ώρες), Ειδικά θέματα Αρχιτεκτονικής Μορφολογίας (έξι διδακτικές ώρες) κτλ.

«Στοιχεία Αρχιτεκτονικής», το οποίο διδάσκεται σε ένα εξάμηνο στο πλαίσιο τριών (3) διδακτικών ωρών⁴.

3.3 Αντιθέτως, από τους οδηγούς σπουδών των σχολών που προαναφέρθηκαν, προκύπτει ευκρινώς, ότι, αντίθετα με ό,τι ισχύει για τους πολιτικούς μηχανικούς και τους τοπογράφους μηχανικούς, η συντριπτική πλειοψηφία των μαθημάτων που διδάσκονται οι αρχιτέκτονες αφορούν στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό. Σε όλα τα εξάμηνα σπουδών (τους) οι αρχιτέκτονες μηχανικοί διδάσκονται μαθήματα ιστορίας και θεωρίας της αρχιτεκτονικής καθώς και ιστορίας της τέχνης. Μάλιστα, διδάσκονται μάθημα πεδίου με αντικείμενο τη μελέτη και την αποτύπωση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Υπογραμμίζεται, τέλος, ότι οι ενότητες, στις οποίες εξετάζονται οι διπλωματούχοι αρχιτέκτονες ενώπιον του ΤΕΕ για την λήψη της αντίστοιχης άδειας, περιλαμβάνουν μαθήματα κατεξοχήν αρχιτεκτονικού σχεδιασμού και ιστορίας της αρχιτεκτονικής⁵.

4.1 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι οι απόφοιτοι των σχολών αγρονόμων και τοπογράφων μηχανικών και πολιτικών μηχανικών δε διαθέτουν τις απαιτούμενες, τόσο από την κοινή πείρα, όσο και από το Συμβούλιο της Επικρατείας γνώσεις και δεξιότητες, ούτως ώστε να υπεισέλθουν στις επαγγελματικές δραστηριότητες ενός αρχιτέκτονα μηχανικού και ιδίως στην κυριότερη, δηλαδή στην εκπόνηση και επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων. Η δραστηριότητα αυτή, λόγω του επιπέδου γνώσεων και της εξειδικευμένης κατάρτισης των αρχιτεκτόνων στο οικείο γνωστικό αντικείμενο, θα έπρεπε να προβλέπεται ως αποκλειστική για αυτούς, όπως ακριβώς προβλέπεται και για την δραστηριότητα εκπόνησης και επίβλεψης ειδικών αρχιτεκτονικών μελετών. Και τούτο διότι οι δύο αυτές δραστηριότητες εμπίπτουν αμφότερες, κατ' εξοχήν, στο αντικείμενο των σπουδών των αρχιτεκτόνων μηχανικών, όπως αυτό περιγράφεται στο άρθρο 46 του π.δ. 38/2010, συνδέεται δε άμεσα με τον ακαδημαϊκό τους τίτλο, βάσει του οποίου καθορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματά⁶.

B) Το εν λόγω σχέδιο π.δ., έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τις διατάξεις της Οδηγίας 36/2005.

⁴ Η παράθεση και σύγκριση των προγραμμάτων σπουδών των σχολών του ΕΜΠ είναι ενδεικτική. Και οι έξι ελληνικές σχολές και τμήματα Αρχιτεκτονικής έχουν αντίστοιχα προγράμματα σπουδών, τα οποία σχεδόν στο σύνολό τους περιλαμβάνουν μαθήματα αρχιτεκτονικής, αρχιτεκτονικού σχεδιασμού και συναφών μαθημάτων.

⁵ Βλ. Υ.Α.Φ. 1415/Β3/7562 της 26.9/7.10.83 στην παρ. 7 της οποίας περιλαμβάνονται οι ενότητες στις οποίες εξετάζονται οι διπλωματούχοι μηχανικοί για την λήψη της άδειάς τους και οι οποίες είναι οι εξής: 1. Αρχιτεκτονική σύνθεση, 2. Μορφολογία-Ρυθμολογία, 3. Πολεοδομία – Χωροταξία, 4. Αρχιτεκτονική τεχνολογία – Δομική Μηχανική – Οικοδομική – Τεχνικά υλικά, 5. Ιστορία αρχιτεκτονικής – Αναστήλωση – Αποκατάσταση – Διατήρηση μνημείων.

⁶ Βλ. 713/2016 ΔιοικΕφΘες, σκέψη 11.

1.1 Οι απόφοιτοι αρχιτέκτονες μηχανικοί, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο και ειδικότερα την Οδηγία 36/2005, όπως αυτή ορθά έχει ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη με το ΠΔ 38/2010, έχουν αποκτήσει με την εκπαίδευση στις αντίστοιχες σχολές ένα σύνολο γνώσεων και δεξιοτήτων⁷. Η Οδηγία ορίζει, επιπρόσθετα, ότι πρωταρχικό στοιχείο της εκπαίδευσης του αρχιτέκτονα συνιστά η αρχιτεκτονική. Κατά τα ανωτέρω, βάσει της Οδηγίας, γίνεται σαφές ότι σε κοινοτικό επίπεδο έχουν καταγραφεί οι όροι και οι προϋποθέσεις με τους οποίους τα πανεπιστήμια χορηγούν τίτλους αρχιτέκτονα. Η χορήγηση των τίτλων αυτών έχει ως άμεσο αποτέλεσμα τη δυνατότητα πρόσβασης στα αντίστοιχα επαγγελματικά δικαιώματα. Κατά συνέπεια προκύπτει ότι μόνον η απόκτηση κάποιων εκ των ανωτέρω γνώσεων και δεξιοτήτων οδηγεί σε απόκτηση των αντίστοιχων επαγγελματικών δικαιωμάτων, τα οποία συνδέονται άμεσα με αυτές.

2.1 Η κατοχύρωση του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα και η προάσπιση των επαγγελματικών δικαιωμάτων του, αποτελούν παράλληλα και ζήτημα

⁷ Συγκεκριμένα, η Οδηγία 36/2005 στο άρθρο 46 ορίζει ότι: «1. Συνολικά, η εκπαίδευση αρχιτέκτονα περιλαμβάνει τουλάχιστον είτε τέσσερα έτη σπουδών πλήρους παρακολούθησης, είτε έξι έτη σπουδών, εκ των οποίων τουλάχιστον τρία έτη πλήρους παρακολούθησης, σε πανεπιστήμιο ή ανάλογο εκπαιδευτικό ίδρυμα και πιστοποιείται με την επιτυχία σε εξέταση πανεπιστημιακού επιπέδου. Η εν λόγω εκπαίδευση, που πρέπει να είναι πανεπιστημιακού επιπέδου και της οποίας το πρωταρχικό στοιχείο συνιστά η αρχιτεκτονική, πρέπει να διατηρεί την ισορροπία μεταξύ των θεωρητικών και πρακτικών πτυχών της εκπαίδευσης στον τομέα της αρχιτεκτονικής και να παρέχει την εγγύηση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει αποκτήσει τις ακόλουθες γνώσεις και δεξιότητες:

- α) ικανότητα σύλληψης αρχιτεκτονικών δημιουργιών που να ικανοποιούν συγχρόνως αισθητικές και τεχνικές απαιτήσεις•
- β) προσήκουσα γνώση της ιστορίας και των θεωριών της αρχιτεκτονικής καθώς και των συναφών τεχνών, τεχνολογιών και επιστημών του ανθρώπου•
- γ) γνώση των καλών τεχνών ως παραγόντων που είναι δυνατόν να επηρεάσουν την ποιότητα της αρχιτεκτονικής σύλληψης•
- δ) προσήκουσα γνώση της πολεοδομίας, του πολεοδομικού σχεδιασμού και των τεχνικών που εφαρμόζονται στη διαδικασία του πολεοδομικού σχεδιασμού•
- ε) ικανότητα κατανόησης των σχέσεων, αφενός, ανάμεσα στους ανθρώπους και τα αρχιτεκτονικά δημιουργήματα, και αφετέρου, ανάμεσα στα αρχιτεκτονικά δημιουργήματα και το περιβάλλον τους, καθώς και ικανότητα κατανόησης της ανάγκης αρμονικού συνδυασμού των αρχιτεκτονικών δημιουργημάτων με τους χώρους, ανάλογα με τις ανάγκες του ανθρώπου και την αντίστοιχη κλίμακα•
- στ) ικανότητα κατανόησης του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα και του ρόλου του στην κοινωνία, ειδικότερα μέσω της επεξεργασίας σχεδίων στα οποία λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικοί παράγοντες•
- ζ) γνώση των μεθόδων τεκμηρίωσης και προπαρασκευής της οικοδομικής μελέτης•
- η) γνώση των προβλημάτων στατικού σχεδιασμού, οικοδομικής και έργων πολιτικού μηχανικού, τα οποία συνδέονται με το σχεδιασμό των κτιρίων•
- θ) προσήκουσα γνώση των προβλημάτων που έχουν σχέση με τις φυσικές ιδιότητες των κτιρίων, των τεχνολογιών, καθώς επίσης και της λειτουργίας των κατασκευών, ώστε να τις εφοδιάζει με όλα τα στοιχεία εσωτερικής άνεσης και κλιματικής προστασίας•
- ι) τεχνική ικανότητα, χάρη στην οποία ο αρχιτέκτονας θα μπορεί να επινοεί κατασκευές που να ικανοποιούν τις απαιτήσεις αυτών που τις χρησιμοποιούν, σεβόμενος τους οικονομικούς περιορισμούς και τους οικοδομικούς κανονισμούς•
- ια) προσήκουσα γνώση των βιομηχανιών, οργανώσεων, κανονισμών και διαδικασιών, που έχουν σχέση με την υλοποίηση των κτιριακών μελετών και την ένταξη των σχεδίων στο γενικό σχεδιασμό.» Από τις ανωτέρω αρχές η μεν πρώτη ορίζει τη διακριτή συμβολή του αρχιτέκτονα στο σχεδιασμό του ανθρώπινου περιβάλλοντος ενώ οι επόμενες δέκα καθορίζουν, υποστηρίζουν και συνεργούν στην σωστή επιτέλεση του έργου του.

εσωτερικού δικαίου, στο βαθμό που δεν θίγεται η Οδηγία. Κατά τούτο, οι αρχιτέκτονες μηχανικοί έχουν τις απαραίτητες ικανότητες για να υποστηρίξουν το σύνολο των εργασιών που ορίζει το σχέδιο του προεδρικού διατάγματος (σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση και όπως αυτό τροποποιείται κάθε φορά) στο άρθρο 4, δηλαδή «*i. Εκπόνηση και επίβλεψη Αρχιτεκτονικών Μελετών Κτιριακών Έργων, ii. Εκπόνηση και επίβλεψη Ειδικών Αρχιτεκτονικών Μελετών, όπως ενδεικτικά αναφέρονται η τεκμηρίωση, αποκατάσταση, ανάδειξη, αναστήλωση, συντήρηση Μνημείων ή Ιστορικών και μεμονωμένων κηρυγμένων διατηρητέων Κτιρίων και Συνόλων, στο πλαίσιο Προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, iii. Εκπόνηση και επίβλεψη μελετών Παθητικής Πυροπροστασίας Κτιριακών Έργων, iv. Αποτόπωση υφιστάμενων κτιρίων και ελεύθερων χώρων, v. Εκπόνηση και επίβλεψη μελετών Βιοκλιματικής ή Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης, Επανάχρησης και Επανασχεδιασμού υφιστάμενων κατασκευών, κτιρίων, υπαίθριων χώρων και τμημάτων πόλης, vi. Εκπόνηση και επίβλεψη μελετών ακουστικής κτιρίων, vii. Σχεδιασμός Εσωτερικών Χώρων και Αντικειμένων, viii. Μουσειολογικός σχεδιασμός, σχεδιασμός εκθέσεων και εφαρμογών επικοινωνίας, ix. Εκπόνηση και επίβλεψη Χωροταξικών και Ρυθμιστικών μελετών σύμφωνα με τις περιβαλλοντικές αρχές για την προστασία των οικοσυστημάτων, της ποιότητας του κτισμένου περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς, x. Εκπόνηση και επίβλεψη μελετών Αστικού Σχεδιασμού, Αστικής ανάπτυξης, Αστικής αναζωογόνησης, Αρχιτεκτονικής Τοπίου και Τοπιακές Παρεμβάσεις σε αστικές και εξωαστικές περιοχές, xi. Αναπλάσεις συνόλων, οικισμών και του αστικού χώρου με λειτουργικά, αισθητικά, κοινωνικό - οικονομικά και περιβαλλοντικά κριτήρια, xii. Εκπόνηση και επίβλεψη πολεοδομικών και ρυμοτομικών μελετών συμπεριλαμβανομένων των πράξεων εφαρμογής, xiii. Εκπόνηση και επίβλεψη γεωτεχνικών μελετών επί απλών εκσκαφών νέων κτηριακών έργων, xiv. Διαχείριση και εκτίμηση αξιών γης και λοιπών ακινήτων, τρωτότητας, διακινδύνευσης, xv. Εκπόνηση και επίβλεψη μελετών εσωτερικών εγκαταστάσεων ύδρευσης και αποχέτευσης Κτιριακών Έργων, xvi. Εκπόνηση και επίβλεψη μελετών φωτισμού κτιρίων, συνόλων και τμημάτων πόλης, xvii. Εκπόνηση και επίβλεψη μελετών ενεργειακής απόδοσης, αναβάθμισης και εξοικονόμησης ενέργειας κτηριακού κελύφους, xviii. Ενεργειακοί έλεγχοι / επιθεωρήσεις κτηριακού κελύφους και εγκαταστάσεων με όριο εγκατεστημένης ισχύος 1000 kW, xix. Εκπόνηση και επίβλεψη Περιβαλλοντικών μελετών και μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, xx. Εκπόνηση και επίβλεψη μελετών εγκαταστάσεων και δικτύων ενεργητικής πυρασφάλειας και πυροπροστασίας για απλά κτηριακά έργα.» ενώ αντίθετα, απόφοιτοι άλλων σχολών μπορούν να έχουν πρόσβαση σε κάποιες από αυτές, μόνο όμως εάν αποδειχθεί ότι έχουν εφοδιαστεί κατάλληλα, από τις αντίστοιχες σχολές των οποίων είναι απόφοιτοι, και μόνο εφόσον έχουν αποκτήσει μέσω των κατάλληλων μαθημάτων τις απαιτούμενες από το ενωσιακό δίκαιο αντίστοιχες γνώσεις και δεξιότητες. Το συγκεκριμένο άλλωστε δέχεται ακόμα και το εν λόγω σχέδιο*

π.δ., το οποίο ρητά ορίζει στο άρθρο 1 παρ. 9 ότι «Προβλέπεται μερική πρόσβαση στις επαγγελματικές δραστηριότητες της αντίστοιχης ειδικότητας, ανάλογα με το πρόγραμμα και το επίπεδο σπουδών, με βάση τη Ευρωπαϊκή Οδηγία 2013/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για όσους κατόχους τίτλου σπουδών της αλλοδαπής, το γνωστικό αντικείμενο του οποίου δεν καλύπτει τις προβλέψεις για την επάρκεια.». Ενώ όμως το συγκεκριμένο προβλέπεται για κατόχους τίτλων σπουδών την αλλοδαπής, εντούτοις υπάρχει αντίθετη ρύθμιση ως προς τους κατόχους τίτλων σπουδών της ημεδαπής. Τούτο διότι, ενώ οι πολιτικοί μηχανικοί και οι αγρονόμοι και τοπογράφοι μηχανικοί δεν έχουν τις αρχιτεκτονικές γνώσεις και δεξιότητες για να εισέλθουν στον πυρήνα των επαγγελματικών δικαιωμάτων ενός αρχιτέκτονα, εντούτοις τους δίδεται η δυνατότητα αυτή, της εκπόνησης και επίβλεψης δηλαδή αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων.

3.1 Στην υπό κρίση περίπτωση, η εκπόνηση και επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων αποτελεί επαγγελματική δραστηριότητα, η πρόσβαση στην οποία, σύμφωνα με όσα έχουν αναλυθεί ανωτέρω, εξαρτάται από την ύπαρξη των αντίστοιχων, προβλεπόμενων από το ενωσιακό δίκαιο, γνώσεων και δεξιοτήτων.

3.2 Από τις γνώσεις και δεξιότητες αυτές, σαφώς αντιστοιχούν στο συγκεκριμένο αντικείμενο τουλάχιστον οι ακόλουθες: α) ικανότητα σύλληψης αρχιτεκτονικών δημιουργιών που να ικανοποιούν συγχρόνως αισθητικές και τεχνικές απαιτήσεις, β) η γνώση των καλών τεχνών ως παραγόντων που είναι δυνατόν να επηρεάσουν την ποιότητα της αρχιτεκτονικής σύλληψης, γ) η προσήκουσα γνώση της πολεοδομίας, του πολεοδομικού σχεδιασμού και των τεχνικών που εφαρμόζονται στη διαδικασία του πολεοδομικού σχεδιασμού, δ) η ικανότητα κατανόησης των σχέσεων, αφενός, ανάμεσα στους ανθρώπους και τα αρχιτεκτονικά δημιουργήματα, και αφετέρου, ανάμεσα στα αρχιτεκτονικά δημιουργήματα και το περιβάλλον τους, καθώς και ικανότητα κατανόησης της ανάγκης αρμονικοῦ συνδυασμού των αρχιτεκτονικών δημιουργημάτων με τους χώρους, ανάλογα με τις ανάγκες του ανθρώπου και την αντίστοιχη κλίμακα.

3.3 Τις συγκεκριμένες δεξιότητες και γνώσεις όμως, δε θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι έχει λάβει ένας απόφοιτος της σχολής πολιτικών μηχανικών ή αγρονόμων και τοπογράφων μηχανικών. Τούτο διότι, απουσιάζουν σχεδόν ολοκληρωτικά από τα προγράμματα σπουδών των οικείων σχολών, όπως αυτά έχουν παρατεθεί ανωτέρω, μαθήματα αρχιτεκτονικής και αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, τα οποία και οδηγούν στην απόκτηση τέτοιων γνώσεων.

4.1 Συνεπώς, η παροχή πρόσβασης σε πολιτικούς μηχανικούς και αγρονόμους και τοπογράφους μηχανικούς στην επαγγελματική δραστηριότητα της εκπόνησης και επίβλεψης αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων είναι αντίθετη με το ενωσιακό δίκαιο και την Οδηγία 36/2005, όπως αυτή έχει ορθά ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη με το π.δ. 38/2010. Τούτο διότι, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η πρόσβαση σε επαγγελματικές δραστηριότητες οι οποίες συνδέονται με γνώσεις και δεξιότητες που περιλαμβάνονται στο άρθρο 46 της Οδηγίας 36/2005, αν ελλείπει η ύπαρξη της γνώσης αυτής, η οποία αποκτάται μέσω αντίστοιχων μαθημάτων στις οικείες σχολές.

Γ) Η εκπόνηση και η επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων από μηχανικούς, εκτός των αρχιτεκτόνων μηχανικών, είναι αντίθετη με το δημόσιο συμφέρον.

1.1 Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της από 9.2.2004 έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τη δικαιολόγηση διατάξεων που προβλέπουν ύπαρξη αποκλειστικής επαγγελματικής δραστηριότητας, πρέπει να αναζητηθεί η ύπαρξη ενός υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, για την εξυπηρέτηση του οποίου πρέπει να είναι πρόσφορη και αναγκαία η εκάστοτε σχετική ρύθμιση.

1.2 Κατά το ενωσιακό αλλά και το ελληνικό δίκαιο⁸ η αρχιτεκτονική δημιουργία, η ποιότητα των κατασκευών, η αρμονική ένταξή τους στο περιβάλλον, ο σεβασμός των φυσικών και αστικών τοπίων καθώς και η κοινή και ιδιωτική κληρονομιά εντάσσονται στο πλαίσιο προστασίας του δημοσίου συμφέροντος⁹.

1.3 Στο πλαίσιο προάσπισης του δημοσίου συμφέροντος η αρχιτεκτονική δημιουργία συνιστά σκοπό προστατευτέο από το Σύνταγμα. Ειδικότερα, με τη διάταξη του άρθρου 24 παρ. 2 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «*Η χωροταξική αναδιάρθρωση της χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης.*»¹⁰.

2.1 Σημαντικό ρόλο στην ορθή πολεοδόμηση των πόλεων καθώς και στην αρχιτεκτονική αναδιάρθρωση αυτών διαδραματίζει η εξασφάλιση της

⁸ Οδηγία 36/2005 και ΠΔ 38/2010.

⁹ Βλ. αιτιολογική σκέψη 27, Οδηγίας 36/2005.

¹⁰ Η συγκεκριμένη παράγραφος μάλιστα προβλέφθηκε στην Αναθεώρηση της 6ης Απριλίου 2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, στην προσπάθεια αντιμετώπισης ενός προβλήματος, το οποίο είχε αρχίσει ήδη να δημιουργείται και το οποίο είναι εμφανές σε όλη την επικράτεια της χώρας και πολύ περισσότερο στα αστικά κέντρα αυτής.

λειτουργικότητας και της οικονομίας των έργων, η επίλυση των λειτουργικών, τεχνικών και μορφολογικών προβλημάτων αυτών και η διατύπωση των προτεινομένων λύσεων, που άπτονται τεχνικών ζητημάτων, με τη μορφή σχεδίων, πινάκων, τεχνικών προδιαγραφών κλπ., στοιχεία τα οποία περιλαμβάνει απαραίτητα μια αρχιτεκτονική μελέτη.

2.2 Κατά συνέπεια, πρέπει να ερευνηθεί ποια ειδικότητα επαγγελματιών μηχανικών δύναται, με βάση τις αποδεδειγμένα κτηθείσες εξειδικευμένες γνώσεις, να εξυπηρετήσει τον ανωτέρω συνταγματικά κατοχυρωμένο - υπό την έννοια προστασίας του δημοσίου συμφέροντος - σκοπό. Προς τούτο πρέπει να προσδιοριστεί το ειδικότερο γνωστικό αντικείμενο, η διδασκαλία του οποίου μέσω του κατάλληλου προγράμματος σπουδών, άγει στη λήψη του ακαδημαϊκού τίτλου, ο οποίος ανταποκρίνεται στη δυνατότητα αρχιτεκτονικής δημιουργίας και άρα κατάρτισης και επίβλεψης αρχιτεκτονικής μελέτης.

3.1 Ο τίτλος του διπλωματούχου αρχιτέκτονα μηχανικού απονέμεται, όπως προαναφέρθηκε, στους αποφοίτους της σχολής αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και των άλλων πολυτεχνικών σχολών της χώρας, μετά από πενταετή φοίτηση. Σύμφωνα με τον ιστότοπο της Σχολής αρχιτεκτόνων μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ)¹¹ το αντικείμενο της εργασίας του αρχιτέκτονα συνίσταται κυρίως στη μελέτη, το σχεδιασμό και την επίβλεψη κτιρίων κατοικίας και δημόσιων κτιρίων καθώς και στον πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό, στο σχεδιασμό και στην επίβλεψη εσωτερικών χώρων κτιρίων, επίπλων και διακόσμησης, καθώς και εξωτερικών χώρων, κήπων και πλατειών. Διευρυμένο αντικείμενο αποτελεί η προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, με ανακαινίσεις και αποκαταστάσεις κτιρίων και συνόλων, διαμορφώσεις υφιστάμενων κτιρίων με ιστορική ή αρχιτεκτονική αξία και αναπλάσεις γειτονιών και οικισμών.

3.2 Στον ιστότοπο της Σχολής αγρονόμων & τοπογράφων μηχανικών του ΕΜΠ¹² αναφέρεται ότι η Εφαρμοσμένη Επιστήμη του αγρονόμου και τοπογράφου μηχανικού συντίθεται, σύμφωνα με τον οδηγό σπουδών της συγκεκριμένης σχολής, από επιμέρους επιστημονικά αντικείμενα όπως είναι η Γεωδαισία, η Φωτογραμμετρία, η Φωτοερμηνεία-Τηλεπισκόπηση, η Χαρτογραφία, η Επιστήμη της Γεωγραφικής Πληροφορίας και τα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών, το Κτηματολόγιο, η ανάλυση, ο σχεδιασμός και η οργάνωση του πολυδιάστατου χώρου καθώς και η μελέτη Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Τεχνικών Έργων. Η σχολή αυτή περιλαμβάνει τους Τομείς

¹¹ <http://www.arch.ntua.gr/graduate-studies>

¹² <http://www.survey.ntua.gr>.

Τοπογραφίας, Γεωγραφίας και Περιφερειακού Σχεδιασμού, Έργων Υποδομής και Αγροτικής Ανάπτυξης.

3.3 Τέλος, στον ιστότοπο της Σχολής πολιτικών μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ)¹³ αναφέρεται ότι σκοπός της είναι η καλλιέργεια και προαγωγή της επιστήμης και τεχνολογίας του πολιτικού μηχανικού μέσα από την παραγωγή και μετάδοση γνώσης, τη διεξαγωγή επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, για την κατάρτιση επιστημόνων, ικανών να αναλάβουν τον υπολογισμό, τη μελέτη, τη συντήρηση και κατασκευή συνήθων αλλά και εξειδικευμένων, μικρών ή μεγάλων τεχνικών έργων απαραίτητων για την ανάπτυξη της χώρας, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού της, την εκμετάλλευση του φυσικού της πλούτου κλπ. σε συνδυασμό πάντοτε με την καλλιέργεια αισθήματος υψηλής κοινωνικής και πολιτικής ευθύνης, την παροχή υπηρεσιών προς το δημόσιο και τους ιδιώτες, και γενικότερα τη συμμετοχή στην παραγωγική και αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας. Η Σχολή περιλαμβάνει τους Τομείς Δομικών Κατασκευών, Συγκοινωνιακών Έργων, Υδραυλικών Έργων, Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων Οικοδομικής και Δομικών Υλικών, Γεωτεχνικής Μηχανικής, Μηχανικής και Μαθηματικών, Προγραμματισμού και Γενικών Μαθηματικών¹⁴.

4.1 Συνάγεται με ευκρίνεια από τα ανωτέρω ότι από τους στόχους εκπαίδευσης ενός αγρονόμου & τοπογράφου μηχανικού και ενός πολιτικού μηχανικού απουσιάζουν η αρχιτεκτονική δημιουργία, η αρμονική ένταξη των κατασκευών στο περιβάλλον, η ορθή ανάπτυξη των πόλεων, μέσω του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού. Αντιθέτως, οι συγκεκριμένοι επιστήμονες εστιάζουν και εξειδικεύονται σε διαφορετικά ζητήματα μηχανικής, τα οποία σχετίζονται περισσότερο με την ποιότητα της κατασκευής των κτιρίων, τα κατάλληλα υλικά που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν προς αυτό το σκοπό, την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων της χώρας κτλ. Τούτο, όπως ήδη έχει αναλυθεί, επιβεβαιώνεται και από τα προγράμματα σπουδών των οικείων σχολών, από τα οποία απουσιάζουν σχεδόν ολοκληρωτικά μαθήματα αρχιτεκτονικής και περιβάλλοντος¹⁵. Στις συγκεκριμένες σχολές, οι οποίες είναι ιδιαίτερα απαιτητικές, οι φοιτητές - μέσω πλήθους μαθημάτων και εργασιών - εμβαθύνουν σε ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων, **αλλά όχι σε αυτό της αρχιτεκτονικής.**

¹³ <http://www.civil.ntua.gr/uploads>.

¹⁴ Η παράθεση στοιχείων των σχολών του ΕΜΠ είναι ενδεικτική. Αντίστοιχα προγράμματα σπουδών και κοινή στόχευση διαθέτουν και οι έξι ελληνικές σχολές και τμήματα αρχιτεκτονικής.

¹⁵ Βλ υπό II Α).

5.1 Δοθέντων των ανωτέρω, με το επίμαχο σχέδιο π.δ. έπρεπε να προβλέπεται η κατ' αποκλειστικότητα εκπόνηση και επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων από αρχιτέκτονες μηχανικούς ως μόνους εξειδικευμένους επιστημονικά επαγγελματίες, κατάλληλους να υλοποιήσουν τον ως άνω επιδιωκόμενο στόχο της αρχιτεκτονικής δημιουργίας, ο οποίος κατά το Σύνταγμα εμπεδώνεται ως σκοπός δημοσίου συμφέροντος. Αυτό, σε κάθε περίπτωση, έπρεπε να προβλέπεται, ιδίως, σε περιοχές οι οποίες είναι πυκνοκατοικημένες, όπως τα αστικά κέντρα της χώρας, σε μέρη όπου απαιτείται η διατήρηση συγκεκριμένων κανόνων στην όψη και στη μορφή των κτιρίων (π.χ. στα ελληνικά νησιά), σε μεγάλα κτιριακά έργα (π.χ. εμπορικά κέντρα, ξενοδοχεία, πολυκατοικίες πολλών ορόφων) κ.ά.¹⁶ Συνεπώς, η αντίθετη πρόβλεψη που περιλαμβάνεται στο σχέδιο π.δ. αντιστρατεύεται την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος υπό την έννοια της αρχιτεκτονικής δημιουργίας και της αρμονικής ένταξης των κατασκευών στο περιβάλλον¹⁷, οι οποίες ως έννοιες εμπεριέχονται στη χωροταξική αναδιάρθρωση της χώρας, στη διαμόρφωση, στην ανάπτυξη, στην πολεοδόμηση και στην επέκταση των πόλεων και προστατεύονται από το Σύνταγμα (άρθρο 24 παρ. 2).

Δ) Η εκπόνηση και επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων από μηχανικούς, πέραν των αρχιτεκτόνων μηχανικών, δημιουργεί αθέμιτο ανταγωνισμό.

1.1 Η παροχή δυνατότητας σε μηχανικούς, πέραν των αρχιτεκτόνων, να εκπονούν και επιβλέπουν αρχιτεκτονικές μελέτες κτιριακών έργων, χωρίς οι συγκεκριμένοι να έχουν λάβει την κατάλληλη γνώση από τις αντίστοιχες σχολές, όπως έχει ήδη αναλυθεί ανωτέρω, εισάγει αθέμιτο ανταγωνισμό σε βάρος των αρχιτεκτόνων και είναι αντίθετη προς το άρθρο 5 παράγραφο 1 του Συντάγματος.

1.2 Συγκεκριμένα, η επαγγελματική εξομοίωση των αρχιτεκτόνων μηχανικών με τους αγρονόμους-τοπογράφους και πολιτικούς μηχανικούς εισάγει ένα αθέμιτο πλεονέκτημα υπέρ των τελευταίων. Τούτο, διότι, όπως καταδεικνύεται ανωτέρω, οι αγρονόμοι-τοπογράφοι και πολιτικοί μηχανικοί δεν έχουν τις ίδιες με τους αρχιτέκτονες γνώσεις στην αρχιτεκτονική. Εξάλλου, η εν λόγω εξομοίωση κανένα λόγο δημοσίου συμφέροντος

¹⁶ Άλλωστε, η μη ύπαρξη τέτοιας πρόβλεψης στο νόμο 4663/1930, ο οποίος ήταν επιβεβλημένο να αντικατασταθεί, διότι δεν μπορούσε να εξυπηρετήσει και να ακολουθήσει, πλέον, την ανάπτυξη και την επιστημονική πρόοδο, έχει προκαλέσει στη μορφή και στην ανάπτυξη των οικιστικών περιοχών της χώρας μεγάλα προβλήματα μορφολογίας και λειτουργικότητας, τα οποία είναι ορατά και αναγνωρίζονται από το σύνολο των μηχανικών και των απλών πολιτών.

¹⁷ Βλ. αιτιολογική σκέψη 27 της Οδηγίας 36/2005, η οποία έχει ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο με το ΠΔ 38/2010.

εξυπηρετεί. Αντιθέτως, αυξάνει κατακόρυφα τον αριθμό όσων έχουν τα ίδια ακριβώς με τους αρχιτέκτονες επαγγελματικά δικαιώματα, χωρίς, ωστόσο, να διαθέτουν τις αντίστοιχες εξειδικευμένες γνώσεις για άσκηση των κυριότερων αρχιτεκτονικών δραστηριοτήτων.

2.1 Θα πρέπει συνεπώς να προβλεφθεί αποκλειστική δυνατότητα των αρχιτεκτόνων μηχανικών για την εκπόνηση και επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων, διότι αντίθετη πρόβλεψη είναι αντίθετη με την αρχή του θεμιτού ανταγωνισμού. Τέτοια πρόβλεψη είναι απολύτως ανάλογη και σύμφωνα με το άρθρο 25 του Συντάγματος. Τούτο διότι, η απαίτηση προσόντων τελεί σε εύλογη σχέση με τον επιδιωκόμενο νόμιμο σκοπό, όταν τα προσόντα αυτά είναι απαραίτητα για την εκτέλεση εν γένει ή την καλή απόδοση της συγκεκριμένης εργασίας ή επαγγέλματος, ειδικά δε σε περιπτώσεις επιστημονικής ή τεχνικής εργασίας, εν όψει μάλιστα της προστασίας του κοινού¹⁸.

Ε) Η εκπόνηση και επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων από μηχανικούς, πέραν των αρχιτεκτόνων μηχανικών, αντίκειται στην αρχή της ισότητας.

1.1 Μια από τις πτυχές της αρχής της ισότητας, η οποία θεμελιώνεται στο άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος, αποτελεί η απαγόρευση ίσης μεταχείρισης ουσιωδώς ανόμοιων περιπτώσεων, διότι και αυτή αποτελεί στην πραγματικότητα αυθαίρετη μεταχείριση, αφού αγνοεί υφιστάμενα κριτήρια. Η διάκριση των ατόμων ανάλογα με τις σημαντικές, για την περίπτωση, ικανότητες και προσόντα τους είναι, παρά την εκ πρώτης όψεως αντίθετη εντύπωση, έκφραση της αρχής της ισότητας¹⁹, αναγκαία μάλιστα για την εύρυθμη λειτουργία ενός κράτους.

2.1 Στην υπό κρίση περίπτωση, το σχέδιο π.δ. προβλέπει όμοια μεταχείριση μεταξύ αρχιτεκτόνων και αγρονόμων/τοπογράφων μηχανικών και πολιτικών μηχανικών, ως προς την εκπόνηση και επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων, παρά τα ουσιωδώς διαφορετικά προσόντα που αυτοί αποκτούν ως φοιτητές των αντίστοιχων σχολών, δίνοντας στους τελευταίους επαγγελματικά δικαιώματα που ουδώς συνδέονται όσα αυτοί έχουν διδαχθεί. Συνεπώς, το ανωτέρω αποτελεί εξομοίωση, μη επιτρεπτή στο πλαίσιο της ισχύος του άρθρου 4 παρ. 1 του Συντάγματος και καθιστά τη συγκεκριμένη πρόβλεψη αντισυνταγματική

¹⁸ Βλ. Ατομικά Δικαιώματα, Π.Δ. Δαγτόγλου, τέταρτη Ενημερωμένη έκδοση, σελίδα 650.

Βλ. 713/2016 ΔοικΕφΘες, σκέψη 9.

¹⁹ Βλ. Ατομικά Δικαιώματα, Π.Δ. Δαγτόγλου, τέταρτη Ενημερωμένη έκδοση, σελίδα 830-831

3.1 Το συγκεκριμένο δέχθηκε και το Συμβούλιο της Επικρατείας με την 2993/2012 απόφασή του, η οποία αναφέρει τα εξής: « η αναιρεσίβλητη (νοσοκόμα η οποία παρότι δεν είχε πτυχίο Νοσηλευτικής ασκούσε πράγματι δραστηριότητες αδελφής νοσοκόμας και διδάσκουσας νοσοκόμας), η οποία δεν είχε τα προς τούτο απαιτούμενα προσόντα, εξομοιώνεται ανεπίτρεπτα με τους πτυχιούχους ΠΕ Νοσηλευτικής που έχουν πτυχίο παιδαγωγικών σχολών Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε., ενώ η ίδια, εν πάση περιπτώσει, τελεί υπό διαφορετικές συνθήκες, ως στερούμενη των προς τούτο τυπικών προσόντων, με αποτέλεσμα να παραβιάζεται, εν προκειμένω, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Συντάγματος, που επιτάσσει διαφορετική μεταχείριση ανόμοιων καταστάσεων.»

III. Συμπέρασμα.

Με βάση την ερμηνεία των διατάξεων του ν. 4254/2014 η αληθής βούληση του νομοθέτη είναι η επανακατανομή των επαγγελματικών δικαιωμάτων των πολιτικών, αρχιτεκτόνων και τοπογράφων μηχανικών. Τα επαγγελματικά δικαιώματα, όπως δέχεται και το Συμβούλιο της Επικρατείας, πρέπει να σχετίζονται επί της ουσίας με τις πανεπιστημιακές γνώσεις. Στην υπό κρίση περίπτωση δεν μπορεί να γίνει δεκτή η δυνατότητα εκπόνησης και επίβλεψης αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων από μηχανικούς πέραν των αρχιτεκτόνων, καθώς αυτοί δεν έχουν αποκομίσει από τις σπουδές τους τις αντίστοιχες γνώσεις, όπως αυτές προκύπτουν από τα προγράμματα σπουδών των οικείων σχολών.

Σύμφωνα με την Οδηγία 36/2005, όπως αυτή έχει ενσωματωθεί με το ΠΔ 38/2010, οι αρχιτέκτονες αποκτούν μέσω της εκπαίδευσής τους ένα σύνολο γνώσεων και δεξιοτήτων, οι οποίες τους επιτρέπουν να υποστηρίξουν το σύνολο των εργασιών που ορίζει το σχέδιο του υπό κρίση προεδρικού διατάγματος, ενώ αντίθετα, απόφοιτοι άλλων σχολών μπορούν να έχουν πρόσβαση σε κάποιες από αυτές, μόνο όμως εάν αποδειχθεί ότι έχουν εφοδιαστεί κατάλληλα, από τις αντίστοιχες σχολές των οποίων είναι απόφοιτοι, και μόνο εφόσον έχουν αποκτήσει μέσω των κατάλληλων μαθημάτων τις απαιτούμενες από το ενωσιακό δίκαιο αντίστοιχες γνώσεις και δεξιότητες. Τις συγκεκριμένες δεξιότητες και γνώσεις όμως, δε μπορεί να γίνει δεκτό ότι έχει λάβει ένας απόφοιτος της σχολής πολιτικών μηχανικών ή αγρονόμων και τοπογράφων μηχανικών. Τούτο διότι, απουσιάζουν σχεδόν ολοκληρωτικά από τα προγράμματα σπουδών των οικείων σχολών μαθήματα αρχιτεκτονικής και αρχιτεκτονικού σχεδιασμού. Συνεπώς, η παροχή πρόσβασης σε πολιτικούς μηχανικούς και αγρονόμους και τοπογράφους μηχανικούς στην επαγγελματική δραστηριότητα της εκπόνησης και

επίβλεψης αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων είναι αντίθετη με το ενωσιακό δίκαιο και την Οδηγία 36/2005.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το ενωσιακό αλλά και το ελληνικό δίκαιο η αρχιτεκτονική δημιουργία, η ποιότητα των κατασκευών, η αρμονική ένταξή τους στο περιβάλλον, ο σεβασμός των φυσικών και αστικών τοπίων καθώς και η κοινή και ιδιωτική κληρονομιά εντάσσονται στο πλαίσιο προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, το οποίο προστατεύεται και από το άρθρο 24 παρ. 2 του Συντάγματος. Συνεπώς, λόγω του γεγονότος ότι από τους στόχους εκπαίδευσης ενός αγρονόμου και τοπογράφου μηχανικού και ενός πολιτικού μηχανικού απουσιάζει η αρχιτεκτονική δημιουργία, η αρμονική ένταξη των κατασκευών στο περιβάλλον, η ορθή ανάπτυξη των πόλεων, με το επίμαχο σχέδιο π.δ. έπρεπε να προβλέπεται η κατ' αποκλειστικότητα εκπόνηση και επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων από αρχιτέκτονες μηχανικούς διότι αυτοί είναι οι μόνοι εξειδικευμένοι επιστημονικά επαγγελματίες, κατάλληλοι να υλοποιήσουν τον ως άνω επιδιωκόμενο στόχο της αρχιτεκτονικής δημιουργίας, ο οποίος κατά το Σύνταγμα αποτελεί σκοπό δημοσίου συμφέροντος.

Στη συνέχεια, δεόν να σημειωθεί ότι η επαγγελματική εξομοίωση των αρχιτεκτόνων μηχανικών με τους αγρονόμους-τοπογράφους και πολιτικούς μηχανικούς εισάγει ένα αθέμιτο πλεονέκτημα υπέρ των τελευταίων, διότι, οι αγρονόμοι-τοπογράφοι και πολιτικοί μηχανικοί χωρίς να έχουν τις ίδιες με τους αρχιτέκτονες γνώσεις στην αρχιτεκτονική αποκτούν πρόσβαση σε μια επαγγελματική δραστηριότητα, επιπλέον της δικής τους.

Τέλος, είναι αντίθετη με το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος η εξομοίωση μεταξύ αρχιτεκτόνων και αγρονόμων/τοπογράφων μηχανικών και πολιτικών μηχανικών, ως προς την εκπόνηση και επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων, καθώς αυτρί διαθέτουν ουσιωδώς διαφορετικά προσόντα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

και με επιφύλαξη παντός νόμιμου δικαιώματός μας

ΖΗΤΟΥΜΕ

Την τροποποίηση του σχεδίου π.δ., ώστε αυτό να προβλέπει κατ' αποκλειστικότητα εκπόνηση και επίβλεψη αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων από αρχιτέκτονες μηχανικούς ως μόνοι εξειδικευμένοι επιστημονικά επαγγελματίες.